

บทคัดย่อ

จากสถานการณ์ที่ปรากฏกรณีพิบัติภัยโดยเฉพาะภาคเหนือของประเทศไทยประกอบกับการเพิ่มขึ้นของประชากรที่ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของชุมชน ที่เข้าไปตั้งถิ่นฐานในพื้นที่เสี่ยงภัยมากขึ้น ได้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติถูกนำมาใช้อย่างมากมายและรุนแรง ซึ่งส่วนใหญ่นั้นในท้ายที่สุดนำไปสู่ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันชุมชนที่ขยายตัวจะมีความเสี่ยงต่อผลกระทบจากกรณีพิบัติภัย ดังนั้นการกระจายอำนาจจึงถูกนำมาประยุกต์ใช้เพื่อบริหารจัดการในพื้นที่เหล่านี้ แต่พื้นที่ส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีพิบัติภัยนั้น ท้องถิ่นยังขาดความพร้อมและความสามารถในการบริหารจัดการ ส่งผลให้ทั้งกระบวนการและผลลัพธ์ของการบริหารจัดการกรณีพิบัติภัยในปัจจุบันยังคงคลุมเครือขึ้นอยู่กับความหลากหลายของบริบทและรูปแบบของการนำไปปฏิบัติ อีกทั้งจากการรายงานสถานการณ์ที่ผ่านมาพบว่ามีผลคลาดเคลื่อนอยู่มาก

แต่อย่างไรก็ดี การสร้างความเข้มแข็งชุมชนเพื่อการบริหารจัดการกรณีพิบัติภัยอย่างยั่งยืนภายใต้แนวทางการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมนี้ได้เปิดพื้นที่ให้กับกลุ่มทางสังคมอื่นๆ นอกเหนือจากภาครัฐได้เข้ามามีส่วนร่วม และได้มีส่วนสร้างโอกาสให้กับชุมชนท้องถิ่นที่จะสร้างความเข้มแข็งในการการบริหารจัดการกรณีพิบัติภัยอย่างยั่งยืนภายใต้แนวทางการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมด้วยแนวทางปฏิบัติที่ไม่เป็นทางการ และบทบาทของตัวกลางสามารถพบได้ทั่วไปและมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการกำหนดทิศทางและผลลัพธ์ของการสร้างความเข้มแข็งชุมชนเพื่อการบริหารจัดการกรณีพิบัติภัยอย่างยั่งยืนภายใต้แนวทางการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม

ABSTRACT

From the occurrences of landslides, especially in the northern part of Thailand, together with the increase in population, which resulted in the expansion of the community run over the risky areas. Subsequently, many expanding communities are vulnerable to the effects of landslides. Regarding to this phenomenon, decentralization has been applied to manage these areas. However, under the most of affected areas by disaster, local government lacks of readiness and management capacity. As a result, both the process and the results of current disaster management are still covered. It depends on the variety of context and the pattern of implementation.

However, Overlaying of the decentralization initiative on the complex ecological tensions in affected areas has rendered devolved, formal management functions problematic and created spaces susceptible to the various influences of non-state social actors. Within this formal devolution process, informal transactions and the role of intermediaries are ubiquitous and critical in determining outcomes. Informality and role of intermediaries should thus be acknowledged and given space in developing the necessary innovative and adaptive institutions of governance for community capacity building for sustaining the geo-hazard management and mitigation under the devolution and participatory approach.